

АНАЛІЗ ГІДРОХІМІЧНОГО РЕЖИМУ МАЛИХ РІЧОК БАСЕЙНУ ДНІСТРА ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

*Кот Я.С., магістр 1 курсу
Одеського державного екологічного університету.
Нагаєва С.П., доц. каф. екології та охорони довкілля, науковий керівник
м.Одеса, вул. Львівська, 15, Україна
yana.kota97@gmail.com*

Малі річки басейну Дністра Одеської області широко використовуються для рибальства, рекреаційних цілей, а також для комунальних, сільськогосподарських та господарчо-побутових потреб. Високий антропогенний тиск на водні ресурси та значне їх використання позначились на якісному стані річок. Внаслідок діяльності населення, річки є приймачем стічних вод, які погіршують гідрохімічні показники водойм.

Згідно оцінки екологічного стану використання вод малих річок вод басейну Дністра Одеської області [1]: показник використання стоку відповідає критерію «дуже незадовільний»; показник безповоротного водоспоживання - «незадовільний»; показник надходження стічних вод «незадовільний»; показник скиду забруднених вод - «катастрофічний».

Дослідження та аналіз екологічного стану малих річок має важливе практичне значення, тому що саме вони формують водні ресурси, гідрологічний та гідрохімічний режим, якість вод р. Дністер.

Метою роботи є аналіз гідрохімічних показників малих річок басейну Дністра Одеської області за 2010-2014 рр. При виконанні досліджень використані матеріали систематичних спостережень за гідрохімічними показниками: р. Білоч, р. Окна, р. Ягорлик (ліві притоки р. Дністра), р. Турунчук (рукав р. Дністра), р. Кучурган.

Показник кисневого режиму - розчинний кисень для всіх досліджуваних річок за весь період перевищував ГДК

Значення показників БСК₅ та ХСК мали значну кількість перевищень ГДК - в середньому в 3,0 -3,5 разів. Максимальні перевищення ГДК по БСК₅ спостерігалось на р. Кучурган: концентрації БСК₅ становили 124,0 мг/дм³ у 2012 р., 110мг/дм³ у 2013 р., тобто перевищення ГДК у 18.3-20.7 разів. На річці Білоч найбільше значення БСК₅ (74 мг/дм³) зареєстровано у 2013 році, що у 12 разів перевищує ГДК. За показником ХСК найбільше перевищення ГДК спостерігалось на річці Кучурган у 27 разів у 2013 році (164 мг/дм³). Це свідчить про забруднення річкових вод внаслідок скиду неочищених та недостатньо очищених стічних вод, головним чином від комунальних підприємств.

Показником мінералізації вод малих річок району досліджень змінювався в середньому від 500 до 700 мг/дм³ та знаходився в межах ГДК. Тільки на річці Кучурган у 2014 році зафіксовано перевищення ГДК в 2,3 рази.

Дослідження вмісту головних іонів проводилися для кальцію, калію, натрію, магнію, сульфатам та хлоридам. Перевищення ГДК по кальцію (Ca⁺) та калію (K⁺) мали одиничні випадки. За вмістом натрію (Na⁺) у воді перевищення ГДК не спостерігалось. Значення концентрації магнію (Mg⁺) перевищували ГДК тільки по річці Кучурган у 6 разів у 2011 році та в 2 рази в 2014 р. Значення показників заліза загального та марганця протягом досліджуваного періоду мали незначну кількість перевищень ГДК, тільки на річці Кучурган у 2014 році зареєстровано перевищення ГДК для заліза загального у 12 разів.

За специфічними забруднюючими речовинами СПАР та нафтопродукти перевищення ГДК по всім малим річкам не встановлено.

Таким чином, за період з 2010 по 2014 роки значну роль в забрудненні річкових вод малих річок басейну Дністра Одеської області вносять неочищені та недостатньо очищені стічні води.

Найбільше антропогенне навантаження припадає на якість вод річки Кучурган. До основних факторів, що погіршують екологічний стан річки Кучурган відносяться: систематичне порушення сільськогосподарськими виробниками, агротехнічних та агрохімічних прийомів землеробства; відсутність упорядкованого водокористування та водовідведення комунально-побутових вод в межах населених пунктів.

Таким чином для поліпшення якості річкових вод малих річок басейну Дністра Одеської області необхідно провести впровадження нових удосконалених методів очистки стічних вод, розвиток раціонального сільськогосподарського виробництва.

Література:

1. Слободянюк О.О., Нагаєва С.П. Сучасний стан використання водних об'єктів у басейні річки Дністер в межах Одеської області. – Науково-виробничий журнал «Водне господарство України». -№6(114)2014.-с.25-28.